

Ислом Нури

Qabrlar va ziyoratgohlarga kurbonlik, nazr va to'shaklarni keltirib chiqarish va ularni ulug'lash

Nabiy solallohu alayhi va sallam shirkka olib boruvchi barcha yullarni tosganlar va ulardan g'oyat qatiq ogoxlantirganlar. Qabrlar masalasi ham shular ishlasidan bulib, ularga faollashgandan va ulanishning egalari xususida gullab ketishdan saqlovchi qoidalarni tuzib berilar. Jumladan:

1) Avliyolar va yilliklar haqiqatlarida gullab ketishdan ogohlantiriladilar. Chunki bu ularga sig'inishga olib boradi. Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «G'uluvdan saqlaninglar! Sizlardan ilgarigilarni g'uluv bilan ko'ring » . Yana aytganlar: «Meni Xuddi nasorolar Ibn Maryamni ko'chaga olib borgan kokka o'tib maqtananglar! Men bor yo'g'i bir banamanan. «Alloxning bandasi va rasuli» pullari » .

2) Qabrlar ustiga bino qilinganidan ogohlantiriladi. Abul Xayoj al-Asadiy rivoyat kiladi: Ali ibn Abi Tolib roziyallohu anhu menga shunday dedilar: «Rasululloh solallohu alayhi va salom meni yurgan ishingizga sizni ham yubormaymi? Bironta ham jikkalni qo'ymay buzib tashlasangiz, bironta qo'shilib ketgan qavrni kuymay tekislaysan ». Qabrlarni gipslab suvashdan va ular ustiga saganalar bino kilishdan qaytarilar. Jobir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom qavrni suvashdan, unining ustida o'tirgandan va unining ustiga bino qilinishidan qaytarilganlar.

3) Qabrlar olganda namoz o'qishdan qaytarildi. Oisha roziyallohu anxo aytadilar: Rasululloh solallohu alayhi va sallam (ulim soatiga yaqinlashib) kelayotgan vaqtdagi ishlarga yul-yil yopinchiqlarini tashlab olib ketishdi, nafaslarini olib borish va yashashni davom ettirish kabi » Deb, ularning qilmishlaridan (ummatlarini) ogohlantiradilar. Agar shundan

Ислом Нури

kurkmaganlarda u zotning qavrlari ochikka chikarib kuylardi. Biroq uni masjid kilib olinishidan kurkdilar ». Rasululloh solallohu alayhi va salom aytganlar: «**Ogoh bo'linglar, sizlardan ilgariy o'tilganlar payg'ambarlarning qatlamlarini masjid qilib olyar edilar. Ogoh bo'linglar, qavrlarni masjid qilib olmanglar! Men sizlarni bunnan qaytaraman** » . Qabrlarni massjid kilinishining ma'nosi - garchi ustiga masjid kurilmagan bylsa ham ular oldida namoz o'qiddir. Namoz o'qish uchun qildirilgan har bir joyda masjidlantirilgan. Rasululloh solallohu alayhi va salom aytganlar: «**Er men uchun namozgoh va** (suv byulmaganda tayammum bilan) **poklovchi qilindi**». Ustiga masjid kurib olinsa, ish yana ham katalakladi.

Kopchilik odamlari bu qaytariqlarga qarshi ish kilib, Nabiy solallohu alayhi va salom ogoxlantirgan ishlarga qul urilar va bunining ortidan katta shirkka kirib qolishadi. Qabrlar ustiga masjidlar, saganalar, chillaxonalar qurildi, ularlari har xil turdagi shirin amaliyotlar - kurbonlik va nazrlar uyish, ulardagi yotgan mayitlarga duo kilib, ulangan maadad surash kabi ishlari ado etiladigan ziyoratgohlarga aylantirildi.

Oloma Ibnul Koyim kiyimahulloh aytdi: «Rasululloh solallohu alayhi va salamning qasdlari haqiqatidagi sunnatlari, u zot buyurgan va qaytarib olingan narsalar va u zotning saqobalari tutilgan yullarning buguni kunida odamlarning qilayotganday ishlarini olib borgan odamlarni o'zlarini tutib turadigan biron bir odamni ushlab turgani kabi Masalan, Rasululloh solallohu alayhi va salom qavatlariga qarab namoz o'qishdan qaytarilganlar, katta qatlamlar oldida namoz o'qilgan. Qabrlarni masjidlar qilib olgandan qaytarganlar, katta qatlamlar ustiga masjidlar kurib, katta mashg'ulotlar deb atashdi. Qabrlar ustida chiroqda yo'qishdan qaytarilganlar, katta qavatlar ustida shamchiroqlar yo'qishga vaqflar ajratadi. Qabristonlarni iydgoh kilib olgandan qaytarganlar, ular esa

Ислом Нури

qavristonlarni har xil turli marosimlar utkaziladigan joyga aylanib o'tib oldilar, ulardagi xayit bayramlarga to'planganidan ham ko'prok odamlarni tuplanganligidan qo'rqmadilar. Qabrlarni tekislashga buyrganlar. Imom Muslim «Sahih» da keltirganidek, Abdul Xayoj al-Asadiy aytadi: Aliy ibn Abi Tolib roziyallohu anhu menga shunday dedilar: «Rasululloh sollallohu alayhi va salom meni yuborganda ishingizga qo'shilaymi? Birona ham jikkalni qo'ymay buzib tashlasangiz, birona ko'tartirilgan qavrni kuymay tekislaysan » Imom Muslim yangi rivoyat qiladi: «Sumoma ibn Shufay aytadi: Biz Fozola ibn Ubayd bilan Rumdi Rudis deban joyda ekanimizda bir sherigimiz vafot qildi. Shunda Fazola ibn Ubayd uning qavrini tekislab kuyishga burydi. Song: «Men Rasululloh solallohu alayhi va salam qavllarni tekislashga byurganlarini eshitganman», dedi ». Ular esa ko'rib chiqilgan ikki uchrashuvga qatiq xilof ish tugadi, qavatlarni erdan uy balandligidan o'tqazish, ularga qubbalar qurishdi ... Qarang, Rasululloh solallohu alayhi va salam qaytargan narxlarni bilan xozirgi odamlarni qilayotganda ishlarni olib borishadi, lekin ular o'zlarini juda yaxshi ko'rishadi! Shubhasiz, bu ishlarda sanab adog'iga etib bulmaydigan ko'p yomonliklar bor. (Bu buzishlarni aytib o'tarkan, ishdan shunday debdi □ Nabiy sollallohu alayhi va salamning qatlamlarini ziyorat kilishidagi ko'rsatmalar - oxirgi eslash, mayitning haqiga duo kilish, unga xurmat surash, istig'for aytish, ofiyat tilash bilan unga yaxshilik qilish edi. Shunda ziyrat kiluvchichi oziga ham, mayitga ham ahillik qilgan bullar edi. Bu mushriklar esa ishini butunlay teskari tomonga aylantirdi va ziyoratdan o'tgan maqsadning aksi o'laroq, mayitni Ollohga sherik qilib, ungacha ikki kishining oldiga olib boring, o'zingizni uyingizga olib kelinglar. Natijada o'zlariga ham, mayitga ham yomonlik qilildi, yangi uni hech bulmaganda haqiqiy qilinadigan duo va istigforlardan maqom kilishdi ». unga duo qilish ikki duda uni transportada qilich, undan xojatlarning ravo etishi so'rasa, ustilarga barokatlar yuqtirilishi kerak dushmani dushmanlari ustidan nusxasini berish kerak surish kabi shirk amallarini qiladigon bo'libdi.

Ислом Нури

Natijada o'zlariga ham, mayitga ham yomonlik qilildi, yangi uni hech bulmaganda haqiqiy kilinadigan duo va istigforlardan maqom kilishdi ». unga duo kilish ikki duoda uni transportida kilish, undan xojatlarini ravo etishi so'rasa, ustilariga barokatlar yuqtirilishi kerak dushmani dushmanlari ustidan nusrat berishini surish kabi shirk amallarini qiladigon bo'libdi. Natijada o'zlariga ham, mayitga ham yomonlik qilildi, yangi uni hech bulmaganda haqiqiy qilinadigan duo va istigforlardan maqom kilishdi ».

Yukoridagilardan ma'lum buladiki mozorlarga kurbonliklar va nazrlar keltiradigan katta shirk ekan. Amalga oshirilish marosimi Payg'ambar solallohu alayhi va salomning yullariga qarshi ish tutilgan. Ul zot solallohu alayhi va sallaming qabrlari haqiqatidagi ko'rsatuvlari ustunning binoga qurilishi va ularni masjid kilib olmoq edi. Payg'ambar solallohu alayhi va salamga hilof o'laklarni qabul qilish ustidagi qubbalar kelinib, masjidlar qurilganidan keyin johillar bu qavr shartlarini foyda va zarar etkazish uchun qodir, madad so'raganlarga yordam berishadi, xojatmandlarni xojatlarini rovo qiladigon debdi Borib, bub esa bu qavrlar Ollohdan tashkari ibodat kilinadigan sanamlarga yordam berishdi. Xolbuki, Payg'ambar sollallohu alayhi va sallam: «Ey Ollah qavrimni sig'iniladigan sanam qilib kuyma», deb duo qilgandilar. Ollah taolo Rasululloh solallohu alayhi va salom duolarining sahifalarini bilan qabul qilishlari kerak bo'lgan joyda saqlanib qolinishi va uni uchratish uchun kurashda qatnashishi. Biroq Islom olaminining ko'chib o'tadigan mamlakatlarida bu erda o'tkazilgan bo'lib, bu erda ko'rganlar, bilganlar bilib turibdilar.

Xaykallarni va xotira uchun urnatilgan toshlarni ulug'lash huquqi haqiqatda

Timsoli ikki xikkal – inson yoki xayvon yoki boshqaga biron jonzot gavdasini belgilaydi. Nasb – xotira toshi esa aslida mushriklar biron ulug'

Ислом Нури

yakki oldingi kishilarining xotirasini tiriltirishi uchun undagi holatida jonli suib, konini o'qidigan toshdir.

Nabiy solallohu alayhi va salom zotlarini tasvirlashdan qaytarganlar. Ayniksa ulug' odamlarni tutish - olimlar, podshohlar, obidlar, lashkarboshilar, oldingilarning syomolorini tasvirlash qat'iy qaytarilgan ishlardan. Ularni tasvirlash biron lavhaga yoki qozozga yoki devorga yoki kiyimga rasmlarni tushirish yuli bilan olib tashlangan fotosuratlarining o'sha yilgi fotosuratlarini o'qish bilan tanishish kerak bo'lgan narsalarga e'tibor berish kerak, chunki ular bilan bog'laning. Nabiy solallohu alayhi va sallam devor va shu kabi joylarga rasmlar osish, tosh-timsolar urnatish, shu ishdan xotira toshlari qaytarish qaytarilganlar. Chunki bu narsa shirkka olib boradigan vositadir. Aslida, er yuzida ilk paydo bo'lgan katta fotosurat va haykallar tasvirlash va ularni urnatishdan kelayotgan chiqqan. Nuh alayhissalomning kavmida yil kishilar bulib qolgan edi. Ular vafot etishgach, kavmlari ko'p maqzun bo'libdi. Shunda Shayton ularning xaykallarini yasab, jamoat o'liradigan joylarga urnatib kuyishni va xaykalkallarni ulanish nomlarini bilan otashni kavmni ko'ngliga soldi. Ular shunday kilishdi, biroq ularga ibodat qilmadi. Bu avlod dunyodan o'tib ketib, ilm unutilochch (yangi, bu xaykalkalning kuyilishidan maqsad nima ekani unitildi), kelgusi avlodlar sekin asta ularga sig'ina boshladilar. Аллоҳ таоло Нух алайҳиссаломни пайғамбар қилиб юборди, у зот қавмини суратлар сабабли келиб чиққан ширкдан, бироқ қавми унинг даъватини қабул қилмади ва бутларга: **«Ва (ўзларига эргашган тубан-пасткаш кимсаларга): « Сизлар ҳаргиз о'z худоларингни tark qilmanglar! » «Vad» ni ham, «Suvoa» ni ham, «Yagus» ni ham, «Yauq» ni va «Nasr» ni har ikkalasi ham tark etganlar! » dedilar »** (Nuh: 23). Mazkur ismlar xotiralari uchib ketmasin deb o'ralgan va shu kabi xususiyatlar egalarining ismlari edi.

Ислом Нури

Qarang, xotira toshlari sababli qanday qilib Ollohga shirk keltiradi va uning rasmlariga bo'ysunmaslik kelib chiqiladi va bu narsaga sabab bo'ladi. Bu esa xikkallar yasash va ularni ernatishning qanday okibatlariga olib kelishi mumkinligidan darak beradi. Shu bois Rasululloh solallohu alayhi va salom musavvirlarni lanatlaganlar, ularni qiyomat kuni eng kattik azoblanadigan kishilarni bulishini aytganlar, rasmlarni olib tashlanganga amr qilganlar, rasm bor uyga farishta kirmasligini xabar qilganlar. Bularning hammasi bu ishning yotligidan va ummatning oqiyadisiga xatari kuchliligidan shunaqa bo'ladi. Shubhasiz, er yuzidagi birinchi shirk rasmlar ernatish tufayli bo'lishi mumkin edi. Surat va jismoniy shaxslarni xonadonlarga urnatiladimi, maydon yoki bog'lamg'i, barchasi shar'an haromdir. Chunki bu narsa shirkka transportida, oqidan buzilishiga sabab bo'ladi.

Dinni masxara qilish, uning hurmatlarini poymol qilish

Dinni masxara qilish - Islomdan murtad bulib va dindan tamoman chiqish demakdir. Olloh taolo dedi: **«Aytish: Allohdan, Uning oyatlaridan, Uning payg'ambaridan kuluvchi bulibdingizmi? UZR aytmanglar! Sizlar bundayon keltirganingizdan yangi va kufrga qaytingdiniz »** (Tavba: 65-66).

Bu oyat Alloxni masxara qilish kufr ekaniga, payg'ambarni masxara qilish kufr ekaniga, Ollohning oyatlarini masxara qilish kufr ekani dalolat kilmoqda. Kim bu ishlardan bittasini masxara qilsa, hammasini masxara qilgan buladi. Munofiqlar Rasululloh solallohu alayhi va salomni va sog'liqni saqlash masalalarini ko'rib chiqishda shu oyat nozil bo'lgan edi. Bu ishlardan birini masxara qilasiz boshqasiga ham ulanib ketadi. Alloxning tavhidiyasiga berparvo tomonga qarab va uliklarga duo kilishga qat'iy ahamiyat kiladiganlar agar tavhidga chakirilsalar va shirkdan

Ислом Нури

qaytarilsa, bunga kamsitish ko'rib chiqiladi. Oллоh taolo aytganidek: « (Ey Muxammad,) **kachon ular sizni ko'rsalar, faqat:« Allox mana shuni payg'ambar qilib yubordimi ?! Agar sabr qilib** (mahkam turmaganimizda)**haqiqatan u bizlarni xudolarmizdan ozdiraozdi-ya », deb sizni masxara qilurlar»** (Furqon: 41-42). Kalblarida shirkni ulug'lash uchun qilinadigan mushriklar doimiy o'zlarini tavhidga chorlagan payg'ambarlarni aylab, aqliyatsiz, adashganlik va mazmunli bilan sifatli ishlashga chaqirishadi.

Allox taolo dedi: «**Odamlar orasida shunday kimsalar borki, ular o'zlarining Oллоhga teng bilib, ularlari Oллоhni sevgandek sevadilar»** (Baqara: 165). Kim bir maxluqni Oллоhni yaxshi ko'rgancha yaxshi ko'rsa, mushrik bo'ladi. Allox uchun yaxshi ko'rishni Oллоh bilan birga yaxshi ko'rishdan farishta bilish kerak. Qurilishlarni amalga oshirish uchun mo'ljallangan uyinadigan kishilarni Oллоhning tavhidi va ibodatiga doir narsellarni masxara kilayotganlarni, qabrda yotgan homiylarni esa g'oyat ulug'lashaotganlarni ko'rasiz. Ular Allox nomiga bemalol yolg'on qasam ichishlarini mumkin, biroq ozi sig'inadigan aziz-avliyo nomiga yolg'on qasam ichishdan qo'rqadi.

So'nggi tofalalarni ko'rgazma, aziz-avliyodan xoxri qavatda, xox bo'sh joyga olib kelinglar, mo'rtida olib boriladigan sa'y-harakatlarni amalga oshirish masjidida Oллоhga duo qilgandan keyin foydaliroqni sanashadi va o'zlarini olib kelayotgan tavhidga burilgan kishilarni masxara qiladilar. Koplarni masjidlarni xarob kilib, mashg'ulotlarni obod kilishdi. Bu Alloxni, Uning oyatlarini va payg'ambarini menimsalik va shirkni ulug'lashdan boshka narsalar. Bu ishlar bugungi kunda qavatlardan juda katta topshirilgan bulmoqda.

Istehzo - masxara ikki hil buladi:

Ислом Нури

Birinchi: U haqda oyat nozil bo'lgan ishlarni kabi ochik masxaralash. Bunga misol munofiqlarining Tabuk yulida aytganlari: «Bu ko'rilmizdan keyin uni oylayiganoq, yolg'onchiroq, dushmanga kunpara kelganda qurqoqroq odamni ko'rmadik» yoki: «Bu odamning beshinchi dinini eslayman». , dindorlar keldi »deganda juda yaxshi son-sanoqsiz gaplar.

Ikkinchi: Ochiq bulmagan masxaralash. Ollohning Kitobi yo Rasululloh solallohu alayhi va salamning o'tkazilishlari o'qilishda yo'q amri ma'ruf va nahiy munkar qilinganda o'zingizni his qilasiz yoki juda yaxshi natijalarga erishasiz, til juda yaxshi ko'rasiz, lab cho'chchaytirasiz, qo'l bilan ishora qilasiz kabilar bilan masxaralash.

Keyinzilar aytadigan: «Islom yigirmanchi asraga yaramadi, u faqratda asrlarga yaroqli din. U qo'loq va reaksiyon din, uning ta'zir va yozolarida o'qish va vahshiylik bor, u taloqqa va ko'pxotinikka ruhsat berish bilan bog'liq ayolning huquqiga zulm qilingan »deb aytilgan gaplar, yo'q:« inson tomonidan joriy qilingan voqealar odamlarni qidirib topganingizda » , qavr va mozorlarga sig'inishdan qaytariladigan odamni «bu ekstremist» deb atash, yoki «musulmonlar jamoatining bulib tashlanishini istaydilar», deyish yoki «bu vahhobiy», «beshinchi mazhabdagi odam» degan gaplarni, bularning hammasining dinini va diniy odamlarni hisobga olib kiradi. Yoki bulmasam, Rasululloh solallohu alayhi va salamning sunnatlarini tutmoqchi bugan odamning shokolini mazax qilib: «din soch-shokolan bilan ulchanmaydi» deyish ham shu qatlamdagi gaplardandir.

Ahmad, Termiziy, Ibn Moja rivoyatlari.

Buxoriy rivoyatiyasi.

Ислом Нури

Тавҳид китоби (4) | 9

Musulmon yashashi.

Musulmon yashashi.

Mutafaqun alayh.

Musulmon yashashi.

Mutafaqun alayh.

Musulmon yashashi.

Igosatul-lahfon (1 / 214-217).

Buxoriy rivoyatishi.

Majmuul fatovo (15 / 47-49).

Majmuatut-tavhidin-najdiya (409-s).